

אָחותי קטנה

פואמה

MY LITTLE SISTER

AND SELECTED POEMS 1965-1985

Selected and translated
by Shirley Kaufman

ספרית פועלים / שירה

הוצאת הקיבוץ הארצי השומר הצעיר מרחביה

FIELD Translation Series 11

1986

פתיחה

שער א.	שער ג.	שער ד.	שער ב.
1 באו עד חומה	26 האם הראשה	35 בשבעים ושבע לוויות	16 מעבר מעבר
2 אך עמנו הפליג	27 אשר צנונו להיות ילדינו	36 א.ב.ג.	17 לא ראית עיר
3 עיני אחותי	28 אחותי יושבת שמחה	37 לא זכית להיות	18 נילק א.ב.ג.
4 שחר שקם מפחדים	29 אשר בקשו יד אחותי	38 בכך נשבעתי היום	19 קריסטנה
5 הפעמון צלצל שש	30 לבן	39 הלילה הזה כולו	20 קריסטנה שניה
6 את אחותי מלויים	31 בקר רגיל	40 הרי את	21 סוון
7 תשע אחיות קטנות	32 להביט בעינים רכות	41 ידענו מראש	22 מרי
8 גבוהה חומת נזירים	33 ברחש ערמונים	42 מבור תחתיות*	23 אירנה ואולגה
9 מכאן נשקף	34 יער מעונה	43 כבשטפון שנסכר מאוחה	24 קלריס
10 חצר משתוממת		44 הם יצאו	25 הקדשה
11 צחים כתלי הבית		45 בית החולים	
12 בכל לילה וליל		46 אתם שותקים	
13 המעניק סליחה		47 סיום	
14 לתת לאהבה את			
15 העולם שראה			

* ע"ם פיוט של ר' שלמה הקטן

MY LITTLE SISTER

(Ahoti Ktana)

1968

To my children Michael and Shlomit

. . . with what, little sister,
shall we spin and weave the dream
now?

They came up to a wall
On the seventh night until the dawn
heard from the wall the drowning in the snow
not seeing the marchers' faces
in the white wind.

הם באו עד חומה.
בליקה השביעי עד שחר אור
שמעו מן החומה את הטובעים בפלג
מבלי ראות את פני הצועדים
ברוח הלבנה:

1

Came up to a wall. The iron ring
of the chime caught in a chunk
of ice. They seized it, rubbed it
like clutching the face of a frozen man.
Until the morning light
with invocations, with weeping nails;
begged the voice of the bell
to break from the frost,
from the killing silence.
And the iron did not shake.
Or tremble.

בָּאוּ עַד חוֹמָה. בְּגוֹשׁ שֶׁל קֶרֶחַ
שְׂבוּיָה טַבַּעַת הַבְּרֹזֶל
שֶׁלִּמְצָלָה. כְּאֶחָז פְּנֵי אִישׁ קוֹפֵא
הַחַיִּיקוֹ בָּהּ לְעִסּוֹתָהּ. עַד בִּקְרֹר אוֹר
בְּהִשְׁבָּעוֹת. סוֹרְסֵרִי, וּדוּדוּס
בְּקִשּׁוֹ אֶת קוֹל הַפִּעֲמוֹן
לְהִפְקִיעַ מִן הַכְּפוֹר
מִן הַשָּׁקֵט הַמָּמִית
וְהַבְּרֹזֶל לֹא זָע.
לֹא הִרְעִיד:

Any redemption at all

2

2

But we were like crazy
dogs gnawing the moon in a puddle.
Then it rang. One
awful ring. How is it
animals and birds inside the wall
did not freeze at the sound!

אֵךְ עָמְנוּ הַפְּלִיג הַטְּרוּף
שֶׁל כָּלֵב הַנוֹבֵר יָרַח בְּשִׁלּוּלִית - = boyim = church bells
וְצִלְצֹל. צִלְצוֹל אֶחָד

נוֹרָא. לְקוֹלוֹ
אֵיךְ לֹא קָפְאוּ חַיָּה וְעוֹף
לְפָנִים מִן הַחוֹמָה!
+ תִּשַּׁע אֲחִיּוֹת זְכוּרוֹת לְטוֹב
נִחְרְדוּ לְשַׁעַר. וְקוֹלָן חָרַב:

עִירְמָה. צִמְתָּה עַל חוֹה - double pun
אֲחוֹתִי קָלָה!
נִצְבָּת עַל הַסֶּף.

Nine sainted Sisters reversal of expectation
hurried to the gate. Their voices withered.

Naked. Braids on her breast —
my fragile sister!
Standing at the door.

אֲחוֹתִי כָלוּ song of song
sister/sister

9 + 1 = 10

3

3

My sister's eyes search the wall of the convent
for a scarlet thread. A candle trembles
in the nun's hands.

Nine holy Sisters look at my sister

seeing — ashes that speak.

Jericho / Rahab's sign = scarlet thread = harlots!

עֵינֵי אֲחוֹתִי מִחִפְשׁוֹת בְּחוֹמַת הַמִּנְיָר
תִּקְנֹת שְׁנֵי. בִּידֵי הַנְּזִירוֹת רוֹטֵט גֵּר.
תִּשַּׁע אֲחִיּוֹת קְדוּשׁוֹת מִבִּיטוֹת בְּאֲחוֹתִי non ironic

כְּהֵבֵט בְּאָפֶר מְדַבֵּר. = survivors (2)

שחר שקם מפחדים. באור
שנקע מעשן שלשה עצי ערמון
נגלים בבקר זה
בחוזרים מארצות התיים:

+ erotic
symbol of
regeneration

אחותי רואה אותם מקרוב!
אחותי אינה צועקת רק עוית = 1st poem
שמחה בגרון. תשע נזירות
שותקות בשחור אל אחותי
כפני המצבות בעיר נכרית.

הפעמון צלצל שש.
מנזר הדומיניקנים יצר.
האחיות מחפשות את עיני אחותי.
אחותי קלה!
תשע אחיות בחשש
מביטות בך

כהבט באפר מדבר:

את אחותי מלוים מלאכים.
עדת מלאכים מלווה את אחותי
עד סף. אחותי קטנה!
לקחה לה אלהים אחר
נפתח לה שער.

והצר.

Dawn that wakes from fear. In light
wrenched from smoke, three chestnut trees
appear this morning
as if back from the land of the living.

My sister sees them close by.

My sister does not cry out. Only a catch
of joy in the throat. Nine nuns
are silent in black to my sister
like faces of monuments in a foreign city.

she = white
they = black

The bell rings six.
The Dominican Convent is awake.
The Sisters search my sister's eyes.
My fragile sister!
Nine Sisters look at you
uneasy

seeing — ashes that speak.

Already dead

Angels go with my sister.
A flock of angels goes with my
sister
up to the door. My little sister!
She has taken another god,
a gate opens for her.
And a place.

Our god didn't open the gate

תשע 'אחיות קטנות' במסגרת זהב
מזהירות באור פנימי.

מתוך ידיהן נשוקות
אכלו יונים.

כשנחתה יונתי לרגלי החומה
קרועת כנף

היו כפותיהן אסופות

בצקון תחנונה. = technical term

ורדים כחרוץ תפלה פרקי אצבעותיהן
נוקשים עתה

בעמוד אחותי על סף:

Active ונהבן רואה.

Passive ומביט האב. = Jesus / God; always betray

8

גבוהה חומת נזירים.

נשאת ממנה

חומת שתיקה.

נצב סלם אל קיר. irony

במגדל הפעמונים נועת ונרתעת

צמרת ערמונים.

שלשה עצי ערמון

על ארץ אגמים

7

Nine "Little Sisters" in a gold frame
shining with inner light.

Doves ate from their kissed hands. & peace, sexual

When my dove fell down at the foot of the wall,
torn wing,
their palms were folded
in supplication,

pink as prayer beads, joints of their fingers
stiffen,
while my sister stands at the door.

And the son sees
And the father stares

8

A cloister wall is high.

A wall of silence
still higher.

A ladder leans at the side.

Tops of chestnut trees touch and recoil
from the bell tower.

Three chestnut trees out of a land of lakes Trinity

and mud.

וט"ט = Pyramids, other people's churches

9

מכאן נשקף עולם

החי.

עולם שלם משקיף מכאן

איך נמוגות בכחול

פני.

אחותי בחומה.

בשערים האורב.

בכתנת לילה כבדה

ברגלי היחפות

מרגל מאחורי גבה

אלהים קרב.

9

From here you can see the world
of the living.

From here a whole world watches
my face dissolve into
blue.

My sister is in the wall.

The waylayer at the gates.

In a heavy night robe,
in bare feet,

spying behind her back
god comes near.

חָצַר מְשֻׁמָּמֶת. אִיזוֹ שְׂקִיקָה נוֹהֶרֶת
עַל אֲדָמָתִי
— הַמְרַשֶּׁעֶת!

הָעֵינִים הָרַעְבוֹת הִלְלוּ
הָרוֹת אֶהָבָה.
הַשְׁתִּיקוֹת
וְצַעֲדֵי הַקְטִיפָה!
אִיזָה נִקְיוֹן כַּפַּיִם וְדַעַת!

12 =

מִצְלָמוֹ הַסּוֹבֵל
מִרְגְּלֵי הַפֶּסֶל הַקָּר
רְאֵה, הָאֶבֶק נֶאֱסָף
בְּיַד עֲגוּגָה
אֶל כְּסֶפֶת זָהָב —
רַק זְכְרוֹנִי הַצָּלוּב
אֶל מַחוּץ לַגֶּדֶר!

בְּחָצֵר
אֲחוֹתִי מְשַׁחֶקֶת בְּשִׁפְת רְמִזִּים
עִם אֱלֹהִים אֲחֵר:

10

The place is amazed. What yearning streams
through my land
— that bitch!

These starving eyes
ripe with love.
Silences
and velvet steps.
Such clean hands and pure minds.

From his suffering image,
from the feet of the cold statue,
look, with a delicate hand
dust is swept
into a gold coffer —
only my crucified memory
outside the fence.

In that place,
in a private language, my sister plays
with another god.

צָחִים כְּתֹלֵי הַבַּיִת.
עַל רִצְפָתוֹ
לֹא כָרְעָה אִשָּׁה לִלְדֹת.
לֹא אִישׁ זוֹעֵק
מִדְּמִים. מִטָּתוֹ
מִצַּעַת מַחִילוֹת.
הַמַּחִילוֹת הַקְטָנוֹת נוֹשְׁרוֹת
כְּאַתְנָן
לְחִיק.
וְאוֹרוֹ הַמְנִטָּף
הַחֵם.
אִם אַתָּה לֹא תָבוֹא אֵלַינוּ
— אֵיכָה נִנְחָם?

11

Walls of the house are bright.
No woman has crouched to give birth
on the floor.
No man screams
blood. Their beds
are made ready with pardons.
Small pardons drop
in the lap
like a whore's pay.
And his light dripping warm.
If you do not come to us
— how can we be consoled?

בְּכָל לַיְלָה וְלַיִל
הַאֲחֵיוֹת עַל מִטָּתָן מִתְנַשְּׁמוֹת
בְּנִשְׁאֹת בְּסֻלָּם,
גִּיּוֹן רוֹעֵד.
מִגְדֵּל הַכְּמִיָּה גַם בַּלַּיְלָה הַזֶּה
כְּתֻנָּתָן עַל גּוֹפָן בּוֹעֶרֶה:

בְּמִקְוֵמוֹ הָרָם
מִחֻשָּׁה כְּאֵילָן בּוֹדֵד
הוּא עוֹמֵד.
וְזוֹלָף מִעֲלָיו
אוֹר הָאֵם וְהָאָב:

אִז מִגִּיחַ גּוֹפּוֹ הֵצִיחַ
מִמִּסְגֶּרֶת זָהָב
שָׁמַיִם! הוּא יוֹרֵד
בְּסֻלָּם שֶׁל קוֹצִים.
דָּמוֹ אֵין שׁוֹתֵת.
מִתְנַדְּנֵד הוּא
בְּאֵיבָרִים דְּקִים.

sexual
longing

Jesus

12

Night after night
the Sisters breathe hard in their beds
as if lifted up on a ladder.
Their bodies tremble.
And this night too, heavy with longing,
the gowns on their skins are burning.

In his high place,
quiet as a tree alone,
he stands.
And light of the mother and the father
trickles down from his face.

Then his bright body breaks out
a gold frame.
Lord! He comes down
on a ladder of thorns.
He does not bleed.

He swings
in his thin limbs.

הַמַּעֲנִיק סְלִיחָה לַחֲפִים מִחֻטָּא
בָּא.
הוּא גוֹהֵר וְאוֹמֵר
אַתְּ בְּתִי –
הַשֶּׁמֶשׁ.
הַכֶּפֹּר.
הַשָּׂרֵב.
מְנַקְּבִים בְּאַחַת אֶת בְּשָׂרִי.
מִצְחוֹ הַקּוֹדֵחַ עַל פָּנַי
וְהַיָּם הָרָחֵב בְּתוֹכִי.
אֵין עוֹלָם וּלְתוֹ.
אֵין וּלְתוֹ בִּי.

רַק הַנֶּפֶשׁ עֶרְה וַיִּדְעַת
כִּי זוֹ חֲמִידַת הַדְּעַת:

13

The granter of grace to the innocent
comes.
He arches over me, saying:
you are my daughter —
The sun.
The frost.
The heat.
Together they pierce my flesh.
His blazing forehead on my face
and the great sea in me.
No world but him.
Nothing but him in me.

Only the soul is awake and knows
that this is the lust of knowing.

לחת לאהבה את
ההולכים בשלג. את
הצוררים. את
הצורר. את
התועים כלם כי תועים הם
להשיבם
ברחמים
בזרועות פתוחות
בצלצל פצמונים.
בדם.

תשע אחיות שטופות עדנה:
הבקר קם
לאהבה.
אחותי קטנה
יראה.

14

To give to love the
walkers in the snow. The
pressed. The
oppressors. All the
lost for they are lost.
To bring them back
in pity
with open arms
with ringing bells
in blood.

Nine Sisters drenched with pleasure.
Morning rises
for love.
My little sister
is scared.

15

העולם שראה
ניסג.
בבתה היפה
מתנת אב
רטווה בשלג

בלי אם מבלי אח
בידים משכלות על חזה שצמח
את אחותי האבירו
בשער ההוא.

הצפינוה בחומה.
בארץ רוח הזכור לטובה
הגבירות מצפות.
הן מחמלה מוצפות

אחותי קלה!
לא נמל היא הבגידה
לא אי.
רק מפרש מקפל בסופה.

15

The world that watched
withdrew.
Her beautiful doll,
father's gift,
they crushed in the snow.

*World's
indifference*

No mother, no brother,
hands crossed over her growing breasts,
they waved my sister
through that gate.

Hid her behind the wall.
With sainted patience
the ladies wait.
They are flooded with mercy.

My fragile sister!
No harbor — betrayal
— no island.
Only a folded sail in a storm.

16

מעבר מעבר
מטלת עיר. עוד גופה הם.
מצלצלים פצמונים:

VILNA

(7)

16

There, just there
a city lies. Body still warm.
Bells are ringing.

TWO

לא ראית עיר מטלת על גב
כסוס בדמו, מטרח בטלפיו
ולא קם.

מצלצלים פעמונים:

עיר.

עיר.

איך סופדים לה לעיר
שיושביה מתים ומתיה חיים
בלב:

פעמונים.

כבר האחיות עומדות מזמן.
מצלצלים

הפעמונים פורטים תחלתן
למנות קצובות
למועדים סדורים
לפרעון. והחומה חוצה בינו
והעולם.

תשע 'אחיות קטנות' פוסעות ביראה,
גלימותיהן שטות. בסך.

אחותי יושבת בחלון. היא
צופיה לאח.

You have not seen a city thrust on its back
like a horse in its blood, jerking its hooves
unable to rise.

Bells are ringing.

City.

City.

How mourn a city
whose people are dead, whose dead are alive
in the heart.

Bells.

Now the Sisters are ready.

Ringin,
the bells chime their longing
to fixed portions,
to times appointed
for payment. And the wall keeps them
from the world.
Nine little Sisters pace in awe.
Their robes float. In procession.

My sister sits at the window. She
waits for a brother.

speaker = female

א.
אתה לא הכרת את וילק. בטלפיו
הוא לוקח אותי. בלשונו החמה
הוא מרטיב את עיני
ובאמרן כף לילה טוב
אני שומעת את סנדלי אבי
פורשים אל חדריו.

מחר ישאני וילק בשני
והייתי כאחד הגורים.

You never knew Vilk. He takes me
in his paws. He wets my eyes
with his warm tongue,
and when he says good night like this,
I hear my father's sandals
going to his room.

Tomorrow Vilk will carry me in his teeth,
and I will be like one of the whelps.

ב.
פֶּעֶמוֹן
אֶחָד לַתְּפִלָּה.
פֶּעֶמוֹן שֵׁנִי
לִסְכָּנָה.

ii
One
bell for prayer.
A second
for danger.

A long rope hangs from one.

בְּאֶחָד תְּלוּי חֶבֶל אֶרֶץ
בְּשֵׁנִי
חַיֵּי אֲחוֹתִי.

My sister's life
from the second.

חֶפְשִׁי מֵאֵל
הַכֶּלֶב כָּרוּי אֶל הַפֶּעֶמוֹן הַמְסֻתָּר
בְּשַׁעְרֵי הַמְּנוּזָר –
יוֹמָם וְלַיִל:

Free of god,
the dog listens for the hidden bell
at the gate of the convent —
day and night.

ג.
הוא לא גִּבַּח מְעוֹלָם.
בְּטָרֶם אֲזַעֲקָה
רק אֶת שֵׁנִי הוא מְבַעֵה
וְעֵינוֹ מְלֹאָה דָּם.

iii
He never barks.
Before an alarm
he only bares his teeth.
His eyes are filled with blood.

אֲזִי יָשִׁיר וְיִלֵּק אֶת הַבְּרִיָּה הַזֹּאת
בְּסֻתָּר מְלוּנָה. אֶת פְּנֵיהָ יְלִיט
בְּגוֹפּוֹ הַשָּׁעִיר
וְיַעֲמֹד עָלֶיהָ רוֹעֵד. בְּלִי קוֹל.

Then Vilk sets this creature gently
in the secrecy of the kennel. He covers her face
with his hairy body,
stands over her trembling. Mute.

בְּיוֹם הַרְצָחוֹ רָחַצָה אֲחוֹתִי אֶת וִילָק
מִכַּף רֶגֶל עַד רֹאשׁ
וַתִּכְתּוֹב: אָחִי,
בַּחוּל.

When he was murdered, my sister washed Vilk
from head to foot
and wrote: my brother,
in the sand.

19

קְרִיסְטִינָה נֹכָה. הִיא פּוֹתַחַת יוֹמָה
בְּמִשְׁק רִיסִים. כִּיּוֹנָה שֶׁנֶּחְרָדָה מִקִּנָּה.
קְרִיסְטִינָה סוֹבֶכֶת פָּנָיו
וְשִׁמוּטָה כָּנָף מִפִּלָּת.
קְרִיסְטִינָה מְשַׁלִּיכָה אֶת נִפְשָׁהּ מִנֶּגֶד
עַדִּי יֹאסִפָּנָה אֵלָיו:

19
Christina is lame. Her day begins
with a murmur of eyelashes. Like a dove
alarmed from its nest.
Christina circles his face,
a loose wing pleading.
Christina hazards her life waiting
for him to take her to himself.

קְרִיסְטִינָה יוֹדַעַת כִּי אֵין קֵץ לַדְּרָכִים
אֶךְ אַחַת רַק מֵהֶן
לְבַחֲרָה.
קְרִיסְטִינָה יוֹדַעַת שֶׁמִּשְׁנָתָה הִיא
שֶׁמִּבְטַחַת הִיא לָהּ
שֶׁשַּׁעְרֵי הַמָּקוֹם הֵם בְּטוֹחַ תְּפִלָּתָהּ.

Christina knows there are endless ways,
but only one
she can choose.
Christina knows fulfillment
is promised,
the gates of heaven in reach of her prayer.

לְאַחוֹתֵנוּ קְרִיסְטִינָה יֵשׁ חַיִּים –
אֵין לָהּ רְפוּאָה שְׁלֵמָה.

A life for our Sister Christina —
but no perfect healing.

קריסטִינָה שְׁנִיָּה (אֱלֹהֵיהֶן אֶחָד
לא אֲבִיהֶן) זוֹ בְּתוּלָה חֲכָלִית -
מְמַשִּׁית, כְּסוּסָה מְשֻׁבָּחַת.
רק הַמִּבְט! -

זֶה הַמִּבְט הַמְעֻנָּה כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ זוֹרַחַת.
וְמָה לֹא נִתְפָּס
כְּאַהֲבָה.
הַבָּאָה בָּחֵם.
הַבָּאָה בְּקֶרֶח.
הִיא מְקַשָּׁה בְּשִׁנְתָּהּ
אֲחוֹתֵנוּ קְרִיסְטִין. יְמָמָה
הִיא בּוֹעֵף רוּדָה בְּאַחֲיוֹת הַקְטָנוֹת -
יְמָמָה
הַבְּתוּלָה כּוֹרֵעַת בְּרֶךְ.

21

סוּזֵן נְכָרִיָּה. אוֹלִי לֹא לְאֵם הָאֱלֹהִים
רק לְעֶצְמָה.
כְּשֶׁמִּצְלָצְלִים מִן הַמִּגְדֵּל
לְתַפְלָה
סוּזֵן צוֹנֶפֶת רֹאשָׁה בְּלִי מַשִּׁים
כְּמִפְנֵי שׁוֹט.

22

וְלֹא לְבִדּוֹת!
לֹא לְבִדּוֹת
תֹּאֵר יָפָה מִתְאַרָּה שֶׁל מָרִי!
אֵלִי -
הֵה אֵלִי הֵטָה
אֶל-מֶרְחֹק
צַעְדֵי נְסִיכִי!

23

אִירֵנָה וְאוֹלְגָה נֶאֱדָרוֹת אֶהְבָּה.
כְּשֶׁשְׁתֵּיהֶן כְּאַחַת
תִּצְנַחֲנָה
לְנֶשֶׁק לְגוֹפּוֹ הַדָּק
שְׁטוּף וְרֹצֵה
עַל פָּנָיו הָאֱלִמִּים בְּבִכְיָם,
חֵם,
עֵינֵי אֲחוֹתֵי הַקְּפוּאוֹת
תֹּאמְרָנָה:
אֲשֶׁרִי הַצְּלוּבִים לְמִי!

20

The second Christina (they have one God
but not one father) is a red-fleshed
virgin, an excellent mare.
But the way she looks!

Her stricken look when the sun is shining.
And something almost,
not quite love
comes hot,
comes cold.
She labors to sleep,
our Sister Christina. All day long
in rage she drives the little Sisters —
all day long
the virgin kneels.

21

Suzanne is 'alien. If not to the mother of god,
then to herself.
When there's a tolling to prayer
from the tower,
her head flinches
as from a whip.

22

No!
Don't imagine
a lovelier one than Marie.
My God —

Oh God, keep
far away
the steps of my prince!

23

Irena and Olga are glorious with love.
When they sink down
together
to kiss his thin body,
rinse
his mute face with warm
tears,
my sister's frozen eyes
say:
Blessed are the crucified.
But for whom?

מִלְבְּנוּ בְּדִינוּ שֵׁיִשׁ
כִּי יֵשׁ מָקוֹם בְּעוֹלָם
שֶׁם גִּדְעַת חַיִּים עַד-עוֹלָם.
חַיֵּיכֶם דּוֹחֲקֵי הַקֶּץ!
לְאַחֲוֵינוּ קְלָרִיס – הָעוֹלָם
הוּא חֲדַר-הַמַּתְנָה רְאוּי לְקִנְיָאָה.

אֲשֶׁרֵי הַבּוֹרָא! אִם יֵשׁ
בְּעוֹלָמוֹ: אָחוֹת כּוֹאֵת,
אֶרֶץ רוּחַ כְּנָה
וְחֲדָרֵי הַמַּתְנָה כְּאַלְהָה;

24

Our hearts invented a place,
yes, a place in the world
where we would know life without end.
Your lives, how they seize the future!
To our Sister Clarisse — the world
is a waiting room to be prized.

Blessed the Creator. He has
in His world: such a Sister,
such patience,
such waiting rooms.

25

בְּרוּכָה מְנִיזִירוֹת הַקִּדְשָׁה
שֶׁכָּבֵר נִתְקַדְשָׁה בַּחֲטָא.
בְּסוֹד הַמַּעֲלֹת
הִיא כָּאֵן עֲנֹבְלוֹ שֶׁל מְנוּרָה.
לֹא מִתְחַמֶּתת קוֹלָהּ הָרֵם,
כִּי בִּרְגְלֶיהָ הַגְדוּלוֹת נִגְרָר
אַחֲרֶיהָ כְּבִשּׁוֹנוֹ שֶׁל עוֹלָם.
הִיא שִׁידְעָה אוֹתוֹ. בִּשְׁפָתֶיהָ –
רְצוּעוֹת צְרוּבוֹת – הוּא מִשְׁרָשָׁר
בְּלוֹי כְּחָבֵל כְּבָסִים.
הַקִּדְשָׁה אֲחוֹתֵנוּ!
בְּתִלּוֹי רֹאשׁ הִיא צוֹעֶדֶת
רִאשׁוֹנָה לְיָדֶיהָ
כְּאִיל בְּרֹזֶל הַמוֹעֵד לְהַפִּיל חוֹמָה.
מִחֲמַר שְׂבָה אֶפְשָׁר לְצוּר
אֲנִדְרָטָה! בְּתוֹסֶפֶת חֶרֶב שְׁלוּפָה.

הִיא
אֶת אֲחוֹתֵי מִרְחָמָה.
וְאֵינָה אוֹהֶבֶת
כְּבִשָּׁה שְׁחוּרָה.

25

Most blessed of the nuns the holy flesh
already hallowed by sin.
In order of importance,
she is the clapper of the convent.
Not by her loud voice,
but by her great legs
dragging the mystery of the world.

She knows it. In her lips —
scorched straps — it is chained,
unraveled as a clothesline.
The holy flesh, our Sister.
With head thrust forward she is the first
who marches to confession
like a battering ram to a wall.
A statue could be made
from the stuff in her. With a drawn sword.

She
pities my sister.
And does not like
black sheep.

אַחוּתִי אוֹהֶבֶת אֶת הָאֵם הָרֹאשָׁה.
שָׁבִים מִכֶּסֶה עַל מִצְחָהּ הַשָּׁקוֹף
לֹא עַל לִבָּהּ הָרוּעֵד,

אַחוּתִי רוֹאָה אֶת הָאֵם הָרֹאשָׁה.
לִבָּהּ רוּעֵד אוֹלִי מַעֲדָךְ אֲמוּנָה וְכַח
אוֹלִי גַם לָהּ אֵין
לְאֵן לְבָרוּחַ:

כְּשֶׁהַשֶּׁמֶשׁ זֹנֶה עִם הַפּוֹלְשִׁים
מִשְׁמְרוֹת גְּנוֹזֹת אָבִיב
עֵינֵי הָאֵם;

כְּשֶׁפָּנִי צִלְמוֹ הָרֵם
מִתִּיצֶבֶת הִיא בְּגוּהַ הַדָּק
וְהַקָּטָן – נוֹשֵׂר הַצֶּלֶב.

גוֹף אֶל גוֹף
שׁוֹתֵק. לִבָּד מִן הָעֵינַיִם.
מִקֵּץ יָמִים גִּדַּע אוֹלִי מִי אֲשֶׁם
שֶׁלֵּב כְּמוֹ זֶה
בְּתֵר לַעֲת הַזֹּאת לְשָׁנַיִם!

יוֹם יוֹם מִשְׁנַנֶּת אֵם רֹאשָׁה לְאַחוּתִי
זְמִירוֹת.

הִיא מְזַמֶּרֶת לָהּ וְאֵינָהּ אוֹמֶרֶת.

אַחוּתִי שָׂרָה בְּמִקְהֶלָה אַחֶרֶת:

אֲשֶׁר צִוָּנוּ לִהְיוֹת יְלָדִים
שָׁקֵטִים
וְנִפְחָדִים.

יוֹם שֶׁפָּנִיתִי אַחֲוֹר
כִּי בָּא בְּדֶרֶךְ כִּי חֲתוּל שָׁחוּר!

יוֹם שֶׁבִּכִּיתִי לִבַּת הַשָּׁכֵן
כִּי פָּגַע חֲתָנָה בְּדֹלִי רִיק!

הִיא לִילָה שׁוֹחֵק־
תְּנוּמָה! פָּחַד בָּא בְּכָל אֲבָרֵי
– נִטְלָתִי בַחֲלוֹן צִפְרָנִי!

מִדֵּי רֹאשׁוֹן בְּשָׁבוּעַ
רוּעֵד חֲלוּנִי מִפֶּעֱמוּנֵי "הַבְּתוּלָה"
כָּל רֹאשׁוֹן בְּשָׁבוּעַ
נִאֲלָם לִבִּי חוֹשֵׁשׁ
מֵאִי־מַת מְצוּלָה – – –

אֲשֶׁר צִוָּנוּ לִהְיוֹת יְלָדִים
שָׁקֵטִים מִן הָאֵשׁ.

My sister loves the Mother Superior.
A hood covers her clear forehead,
not her shivering heart.

My sister sees the Mother Superior.
Maybe her heart trembles with too much fervor.
Maybe she also has no
place to escape.

When the sun couples with the invaders,
the Mother's eyes
keep guarding spring;

when she faces the divine image
in her small

thin shape — his cross falls:
body to body they are
silent. Except for their eyes.
Maybe at the end of time we'll know who's to
blame
that now such a heart
is split!
Every day the Mother Superior drills hymns
into my sister.
She chants to her and does not speak.

My sister sings in another choir.

Oh you who commanded us to be children
silent
scared.

The day I turned back
when a black cat crossed my path —

The day I wept for the neighbor's daughter
when her bridegroom found an empty bucket —

Oh night grinding
sleep. Fear entered all my bones
— I cut my nails at the window.

Every Sunday
my window shakes from the bells of St. Mary's,
every Sunday
my heart is dumb with the terror
of drowning —

Oh you who commanded us to be children
more silent than fire.

אֲחוֹתִי יוֹשֶׁבֶת שְׂמֵחָה אֶל
שֶׁלֶחַן חֲתָנָהּ. הִיא לֹא בוֹכָה.
אֲחוֹתִי לֹא תַעֲשֶׂה כּוֹזֶת
מֵה יֹאמְרוּ הַבְּרִיּוֹת!

אֲחוֹתִי יוֹשֶׁבֶת שְׂמֵחָה אֶל
שֶׁלֶחַן חֲתָנָהּ. לִבָּהּ עֹר.
עוֹלָם שָׁלֵם שׁוֹתָהּ
מֶרֶק עוֹף כָּשֵׁר:

הַכִּפְתָּאוֹת מִקֶּמַח מֵצוֹת הֵן
מֵעֲשֵׂה חֲמוּתָהּ. מִשְׁתָּאָה הָעוֹלָם
וְטוֹעֵם מִמֶּרְקַחַת הָאֵם.

אֲחוֹתִי כָּלָה יוֹשֶׁבֶת וְלִידָהּ
קִצְרִית הִדְבֶּשׁ. כְּזֶה עִם רַב!
אֶת צִמּוֹת הַחֲלָה

קָלַע הָאֵב:

אֲבִינוּ אֶת לֶחֶמוֹ רָדָה בְּרוּךְ הַשֵּׁם
מ' שָׁנִים מִתְּנוּר אָחָד. לֹא שִׁיעַר
שִׁיכּוֹל עִם שָׁלֵם לַעֲלוֹת בַּתְּנוּרִים
וְהָעוֹלָם בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם מִתְקִים.

אֲחוֹתִי בְּהַגּוּמָה יוֹשֶׁבֶת לְשֶׁלֶחַן
לְבִדָּהּ. מִחֲבִיּוֹן אֲבֵלִים
קוֹל חֲתָן קָרֵב.
בְּלִעְדֵּיךְ נִעְרֹף הַשֶּׁלֶחַן
הַכֶּתֶף בְּאֶבֶן תִּכְתֵּב.

אֲשֶׁר בִּקְשׁוּ יָד אֲחוֹתִי.
אֲשֶׁר סָגְרוּ עָלֶיהָ בְּנִיָּא
לְנִשְׁקָה עַל פִּיהָ בְּלִי עֵד.
בְּשִׁפְתֵימָם שִׁטְעָמָן חֲמָר
חֲתָנִי.
צֵאוּ וּבִקְשׁוּהָ כָּעַתָּה.

הַנִּחְנוּ אוֹתָהּ לְרִגְלֵי הַחוּמָה
הַיּוֹדֵעַת לְדוּם.
הַנִּחְנוּ אוֹתָהּ עַל הַתֵּל
כְּגִבְעוֹל עֵירָם.
רֹאשׁוֹן יְבִיאָנָה חֲדָרָיו
בְּרוּךְ הוּא מִגְבָּרִים
חֲתָנִי!

My sister sits happy
at her bridegroom's table. She does not cry.
My sister will do no such thing:
what would people say!

My sister sits happy
at her bridegroom's table. Her heart is awake.
The whole world drinks
kosher chicken soup.

The dumplings of unleavened flour
were made by her mother-in-law. The world
is amazed
and tastes the mother's dessert.

My sister-bride sits. A small dish
of honey before her. Such a huge crowd!
Father twisted
the braids of the hallah.

Our father took his bread, bless God,
forty years from the same oven. He never
imagined
a whole people could rise in the ovens
and the world, with God's help, go on.

My sister sits at the table in her bridal veil
alone. From the mourners' hideout
the voice of a bridegroom comes near.
We will set the table without you;
the marriage contract will be written in stone.

Oh one who asked for the hand of my sister.
Oh one who closed in on her in the valley
to kiss her on the mouth with no witness.
With lips tasting clay,
my bridegrooms,
go, look for her now.

We put her at the foot of the wall
that understands silence.
We put her on the mound
like a naked stem.
Blessed be he among men
who will bring her into his chambers,
my bridegrooms!

לָבָן
לָבָן
לָבָן
בְּלָבָן

מִנּוֹר הַדּוֹמִינִיקָנִים מִתְפַּלֵּל:
אֲחוֹת-אֵל מְרַפֶּדֶת בְּפָרְחִים שְׁקִטִּים:
שְׂטוּפָה יְשׁוּעָה עֲמָקָה:
מִה נַעֲשֶׂה לְאֲחוֹתִי
וְהִיא כְּצִיץ נוֹבֵל?

31

בֶּקֶר רָגִיל.
עוֹד בְּרוֹר אִוְרוֹ שֶׁל כָּל כּוֹכָב
בוֹדֵד.
בְּהֶרֶת אִוֵּר כְּבִלּוֹן תּוֹעָה
אֲחוֹתִי
לְצוּד מְבַקֶּשֶׁת

מִבְּעַד לַסּוֹרֵג!
רִפְרֵף-הָאוֹר מְדַלֵּג
הַחִלּוֹן קְפוּא.
בְּמִטְלִית שֶׁל מַלְמָלָה
מְשַׁמֶּלֶת בְּבִתָּהּ
הִיא שׁוֹלַחַת יָדָהּ אַחֲרָיו
וְאֵינָהּ מִתְאַשֶּׁשֶׁת:

32

לְהִבִּיט בְּעֵינַיִם רַכּוֹת
בְּבֶקֶר הַקָּם. בְּמַחִיטֶת שְׁפָתַיִם לְהִסִּיר
אֶת טַעַם הַפִּיחַ הָקָם.
לְהַשִּׁיב
עוֹלָם לְטוֹבוֹ וְתִמּוֹ
כְּהֶשֶׁב אֶל תּוֹשֶׁבֶתָהּ עֶצֶם
שֶׁנִּקְצָה מִרְגְּלוֹ שֶׁל נִפְטָר,
לְחַזֵּר לְשָׁם!
אֶל הָעִיר

בְּכֶכֶר
אוֹ פְּעֻמוֹנִים מְצוּיִים
לִיד הַגֶּדֶר
וְלֹא לְחֶשׁוֹשׁ
לֹא לְחֶשׁוֹשׁ מִחֶשֶׁךְ מִכָּה
שֶׁפִּתְאֹם יִסְגִּיר אֶת בְּכִיךָ
אֶל בְּתִי הַשִּׁיר

אֲחוֹתִי קָלָה!
אֲחוֹתִי קָלָה.

White
white
white
in white

the Dominican Convent prays:

God's estate is covered with quiet flowers,
flooded with profound salvation.
What shall we do for our sister
and she like a wilted tendril?

31

A usual morning.
The light of each separate star still
visible.
A bright point of light like an aimless balloon.
My sister
tries to catch

through the lattice.
The light-moth spins off,
the window is frozen.
With a patch of muslin
from the dress of her doll
she stretches her hand for it,
doesn't give up.

32

To watch with soft eyes
the rising morning. Wipe from the lips
the taste of hot ash.
To bring back
the world to innocence,
as if to its socket
a bone from the foot of the dead.
To return there,
to the city,

and plant chestnut trees again
in the square,
common bellflowers
near the fence,
and not to fear,
not to fear that the beating darkness
will suddenly lock up your sobs
in the lines of a poem.

Fragile, my sister!
My fragile sister.

33

בְּרִחַשׁ עֲרֻמוֹנִים. בְּאֶדְמָה מְקַצֶּיפָה
 מְלֵאָה סִימָנִים אֲפֵלִים,
 בְּהֶלֶם לֵב
 כְּמוֹ לֶהֱקֵשׁ שְׁחָפִים מִתְפַּרֵץ לִקְרֹאתָךְ,
 בְּרִיחַ הָאֵזוּב
 בְּחוּמָה,
 בְּחֻדְוָה מִתְנַשֵּׂאת מִסְדָּקִים
 כְּמִים הַנִּקְוִים בְּחֻרִיצִים
 עַל סֶף בֵּיתְךָ
 אָבִיב
 אָבִיב
 אָבִיב מוֹלֵךְ בְּאֶרֶץ!
 כְּבֹר הַזְּרִיחוֹת מְפֹלְשׁוֹת בְּגִיָּא.
 בּוֹשְׁשִׁים רַק מְלֹאכֶיךָ.
 לֹא נִתְּנוּ הָאוֹת.
 הֵם לֹא יֵאמְרוּ מִתִּי.
 אוֹלֵי יַחְזוֹר פָּרֶשׁ.
 אוֹלֵי הָאֵח.
 בִּיעֵר מִשְׁחָקֶת אֲחוֹתִי
 בְּקִלָּאס
 עִם הַמְּשִׁיחַ:

In the rustle of chestnuts, in the foaming earth
filled with dark signs,

in the beat of the heart
 like a flock of gulls bursting toward you,
 in a smell of moss
 in the wall,
 in joy rising from fissures,
 like water collected in cracks,
 at the door of your home, my sister,
 spring

spring
 spring lords over the land!
 And dawn opens wide in the valley.
 Only your angels are late.
 They give no sign.
 They won't say when.

Perhaps a rider will return.
 Perhaps the brother.
 In the woods my sister plays
 hopscotch
 with the messiah.

34

34

יַעַר מַעֲנָה. עֲלֹתוֹ גַם תִּפְאֶרְתוֹ הַקָּרִיב
 לִפְנֵי סֶתוֹ אֱלִים.
 עִירָם
 מוֹל כּוֹכָבִים שׁוֹהָרִם עוֹיִן
 הַשְׂכִּיל לְנִצּוֹר פְּקֻעוֹת אָבִיב.
 בֵּיתִי נִשָּׂא אֶל הַמוֹקֵד
 אֶת שְׂרָשֻׁיו.
 בְּמָה –
 בְּמָה, אֲחוֹת קִטְנָה,
 מוֹשְׁכִים טוֹיִם אֶת הַחֲלוֹם
 עַכְשָׁו?

A tortured forest. Leaves and crown sacrificed
 to a violent autumn.
 Bare,
 against stars of hostile brilliance,
 still nurtured tubers of spring.

My home carried its roots
 to the stake.
 With what —
 with what, little sister,
 shall we spin and weave the dream
 now?

בְּשִׁבְעִים וְשִׁבְעַת לַיְלֹת הַקִּפְנוּ לַחֹמֶה
וְהַחֹמֶה עָמְדָה.

מִן הָאָרֶץ הִיעֲוֹדָה קְרֹאתִיךָ
בְּקִשְׁתִּיךָ

בֵּין אֲסוּפֵי גַעְלִים קִטְנוֹת.
בְּכָל חַג קָרָב.

לֹא יִרְפָּא אִישׁ

לֹא שָׁמַיִם

עַל־בּוֹן שְׁתִּיקְתָּךְ הַצּוֹרֵב.

בִּרְכָּתִי

לֹא הֵאִירָה עֵינֶיךָ.

קָלְלָתִי

אַחֲרָה מוֹעֵד.

ב.

— — — לֹמֵר שְׁלוֹם לְךָ

וְלוֹ בְּמִלָּה אַחַת

לוֹחֶשֶׁת

שֶׁלֹּא הָיִית עָלֵינוּ לְמַעֲמָס.

בְּדֶרֶךְ.

אָמַר הֵלֵכָה כְּבֹדָה.

אָנִי.

כָּל אַחֲרֶיךָ.

וְהַכְּבֹּדָה הַנּוֹאֶשֶׁת.

כִּחְנוּ לֹא פָס

רַק הָאָרֶץ תַּחְתֵּינוּ אָפְסָה:

ג.

בְּדִירִים אֲסוּרִים מְלֻבּוֹא.

עַל כִּירִים קְרוֹת.

עַל עֶרֶשׁ מִצְעַת גַּלְלִים

מִהַבִּילִים.

מוֹל עֵינַיִם לַחֹת

מִשְׁמַחַת פְּגוּלִים.

עַל פְּנֵי כָל־בָּיִם

גָּאִים מְלֻבּוֹחַ —

גַּם כְּשֶׁבָּאָה בּוֹשָׁה בְּכָל אַבְרִי

בְּצַפְרֵינִים שְׁקוּפּוֹת לְסִגְנוֹר

הַחֲיוֹקֵנוּ בְּשִׁירֵנוּ

כִּמוֹ חֵי.

עַד נִחְנוּ רֵאשֵׁינוּ

זֶה אֶצֶל זֶה.

עַד רֵאשֵׁינוּ פָּנֵינוּ

זֶה פָּנִים זֶה.

עַל שְׁפַת הַבּוֹר הַגּוֹאֵל

אַחֲרָתִי,

וְכִרְנוּ לְכַתֵּךְ יְחִידָה.

35

i

In seventy-seven funerals we circled the wall
and the wall stood.

From the promised land I called you,
I searched for you
among heaps of small shoes.

At every approaching holiday.

No man will cure,
no heaven,
the offense of your scalding silence.

My blessing
did not light your eyes.

My curse
came too late.

ii

— to say good-bye to you
even in one word
whispered
that you were no burden to us.
On the way.

Mother walked heavy.

I.

All your brothers.
And the desperate convoy.
Our strength did not give out,
only the earth, below.

iii

In animal sheds
on cold stoves
when we made our beds
on steaming dung
before eyes wet
with rotten joy
in front of dogs
too proud to bark —

even when shame came into all my limbs
with transparent nails glaring,
we clung to our flesh
as if alive.

Until we lay down
one near the other.
Until we saw our faces
one within the other.
At the edge of the redeeming pit,
my sister,
we remembered your going alone.

לא זכית להיות בת-מוות.

לא באת בבְּרִית דָּמִים.

בְּיוֹם שִׁידוּךְ בָּךְ

הֲרִי אֶתְּ

מִקְדָּשְׁתְּ

מִנְּשָׁרִים

וּכְרוּבִים.

37

בָּךְ נִשְׁבַּעְתִּי הַיּוֹם.

לֹא נִגִּיד מְטוֹב וְעַד רָע

עַל עוֹלָם שְׁשָׂאָה. אַךְ רְתַתְּ

עוֹד אֵיכָה תֹאמְרִי

פְּרִשֶׁת חַיִּינוּ כָּעֵת;

38

הַלַּיְלָה הַזֶּה כָּלֹו בִּשְׁלֹו.

שִׁמִּי פָּנִיךְ

עַל פִּי מְשַׁעוֹל הַכְּלָבִים.

לְבָשִׁי שְׂמֹלֶתְךָ

שֶׁתְּפָרָה לָךְ אֲמֵנוּ

הָאֵחָת

שְׁנוֹתֶיךָ בְּקִפְלִים לְבָנִים.

אֵין לָנוּ שְׂמֹלָה אַחֶרֶת.

אֵין לָנוּ תְּפִלָּה אַחֶרֶת.

זֹאת הַשֶּׁמֶשׁ

אֵין אַחֶרֶת.

נִשְׁכִּים, אָחוֹת.

הַנִּיעָה שְׁעִתְךָ!

36

You were not privileged to be condemned to death.

You did not enter a covenant of blood.

On the day when you will be spoken for — behold you

are consecrated more than eagles and angels.

37

I vow by you today.

We will not speak, for better or for worse, of a ruined world. But terror —

how will this passage of our lives be told now —

38

This night, just snow.

Follow the dogs,

Put on the dress

our mother sewed for you,

the only one

left, in white folds.

We have no other dress.

We have no other prayer.

This sun,

no other.

Let us rise up, oh sister,

your time has come.

הָרִי אֶת - הָרִי
הֵם.

עַד הַלַּיְלָה מְחֹסָה לָךְ כְּחֹפֶה
נֵצָא.

אֲמַרִי לָהֶם יָפֶה
תּוֹדָה.

בְּרָכִי

עַל כָּל שְׁעָה שֶׁל
מְלוֹנָה.

אוֹלֵי הֵם לֹא אָשָׁמוּ -

תָּמִיד יִשְׁנוּ מִי שְׂאֵשׁ יוֹתֵר
(הַקֶּרֶבֶן)

(הַקֶּרֶבֶן)

אוֹלֵי הֵם לֹא שָׁמְעוּ

רַק אֶת קוֹל לְבָבָם:

לְלֶכֶת.

אֲחוֹתִי קְלָה!

עָלֶיךָ

לְלֶכֶת.

בּוֹאִי, אֲחוֹת,

שָׁקֵט.

שָׁקֵט.

39

Behold you — behold
they . . .

So long as the night covers you like a canopy
let us go forth.

Say to them nicely
thank you.

Be grateful
for every hour
of refuge.

Perhaps they were not guilty —
there is always someone more guilty:
(the victim)
(the victim)

Perhaps they heard
only the voice of their hearts:

Go, they said.

Go.

My fragile sister!

You must

go.

Come, sister,

quiet.

Quiet.

40

יָדַעְנוּ מִרְאֵשׁ שֵׁשׁ חָשֵׁשׁ סִכָּנָה

לְעֵבוֹר בְּאֶדְמָה הֶרְכָּה

עַל פְּנֵי בְרוֹז מְלֻכָּן

וְלֹמַר לְאִישׁ זָר

- הִיָּה פֹה עוֹלָם.

הִיא בָּאָה עָלַי מֵעֶרְפִּי.

- מְקַהֶלֶת אֲבָנִים

כָּאֵן!

בְּרֹחוּבָה תַּחֲזוֹר בְּלִי תְּשׁוּבָה שֶׁל הָעִיר

רֹאשָׁהּ הַגּוֹזֵז שֶׁל אֲחוֹתִי

הַגִּיחַ מִקִּיר:

40

We knew what the hazards were —
to cross the soft earth,
to pass the still glowing iron
and to say to a stranger
— a world was here.

It comes upon me from behind
— a choir of stones
here!

In the unrepenting street of the city
the shorn head of my sister
breaks out of a wall.

מבור תחתיות

לחץ עקרבי גודדי * רדודי

מהר וקדר מדדי * קול דודי (שער)

(שער)

מבית חמר קצבי * בית חיים נציבי (שער)

(שער)

מצפרי * מצפרי * מצבי

דומה דודי לצבי *

נעימות במר לי *

ענה דודי ואמר (עבר)

(עבר)

42

כבשך דלקה. עוד נצבים הכל

וכבר הכל

קבה - האש,

רקיע השמים,

הבגד

והמאור

בעיני העומדים מנגד.

נדיבים יחלצו או ביחד

אל הנשרפים. לזרוק מים

על איש ואיש

- האין בקרבם אבן רותחת?

43

כבשטפון שנסכר מאחר

בוא יבואו לחוף

להעלות בלב מלא רחמים

את העולה בגלים צבות

על ספר דברי הימים,

להושיט יד אחים!

ויתנו להם יד

חרף ריחם הרע.

ועד תושם פדות בין לב ותבונה

בכו,

גם מחאו להם כף.

כמו בחזיון תונה שמים:

את הנפשות

מבקשים

לצאת לפני המסך!

41

sealed in a tomb

enslaved troops of scorpions rake me
steal me out, take me voice of my love
(door)

(door)

house of clay house of life
undo me renew me

(door)

(door)

my love a gazelle

who finds me who floods me

who fills me

who sings when I

sorrow

my love who speaks

near now

(over)

(it's over)

FIVE

42

As when a fire dies. And nobody leaves,
though everything has already
gone out — the flames,
the vault of heaven,
the clothes,
and the brightness
in the eyes of those who stand apart.

The generous will rush together then
to those who were burning. To throw
water
on each of them.

What if a stone's still boiling in their hearts?

43

As in a flood dammed too late,
they will come, come to the shore,
their hearts full of pity, to help
the survivors with swollen feet
into the book of chronicles,

to extend a brother's hand.

And they gave them a hand
in spite of their ugly smell.

And before heart and mind could separate
they cried,
and applauded them.

As in a melodrama that's over:
the characters

are asked

to step in front of the curtain.

הם יצאו.
 פשטו מלוא ידיהם ללחם
 עודם חוששים מרעב.
 הם עמדו.
 כשעלתה באפם צלחת מרק
 שלפו מן החותלות
 כף של בדיל.
 וכל הקרב בגרמם את העצם
 נדמה גוגש או גנב:
 באירופה זרחה השמש
 והם
 קנו מטריות שחורות
 משל היו כדונים;
 ובצמדך כה נרעדת
 בקשתי לומר לך
 אחותי!
 למחר הם ראשונים לשכוח
 הם יכסו על דמי.

admission of
 Murderer

They came out.
 They stretched their whole hands for the bread
 still fearing hunger.
 They stood.
 When they smelled plates of soup,
 they unwrapped tin spoons
 from their leggings.
 And all who came near, when they gnawed the
 bones,
 were like tyrants or thieves.

And they rose up.
 In Europe the sun was shining,
 and they
 bought black umbrellas
 as if they were daggers;

and while you stood trembling
 I wanted to say to you,
 my sister!
 Tomorrow they will be first to forget:
 they will cover up my blood.

בית החולים בקור-חולים
 כתליו ספוגים עד היום
 ריח של שתן חמוץ
 ותקוות אנושות.
 בבית החולים הישן
 בין כתלים מלבנים אדמות
 נפטרה אחותי.

בת שעתים הייתה. פתאם
 נתכוצו עפעפיה להציץ -
 אחותי לא צוחה.
 היא לא נתודעה לעולם.

She must die for him to go on living
 Must take love / Vilna died

Jerusalem

The Bikur Holim Hospital
 walls soaked
 with the smell of sour urine
 and dying hopes.

In the old hospital
 among walls of red brick = VILNA, not
 my sister died. Jerusalem

She was two hours old. Suddenly
 her eyelids contracted to look —
 my sister did not scream. = their passivity
 She was not introduced to the world.

stillborn

אתם שותקים.

אבל אמנו הייתה מדליקה
נר לעלוי נשמתה
כל הימים.

אזלו נרות בגטו והחמצן
במלונה כלה
הדליקה אמי את נשמתה
על כל הימים.

שלא באה לעולם.
מת-ש עד תש"ח נכרתו יתר בניה
ותספד להם
ותאבל על אחותי קטנה
שלא באה לעולם.

— את שראית

את הכל.

את שראית אותנו

אם!

איך תאבלי על פנינו
למי

שלא נכנסה לעולם?

ותבט בי האם שעה.

ותבט בי שעה ארצה.

עד נתפרדו שפתותיה לאמר
ותאמר בני

— היא לא זכתה לראות
אור עולם!

ותגש.

ותכונן את הנר.

וידה מחזיקה

פתיל אחר.

לא ישא איש עמי את מטת אמי

לא יגש איש עמי אל מטת אמי

גשו אל המישורים הגדולים

סעו עיניכם אל הנָהָר הלבן

מבציע מצולתו ומושיך

כחרטום של אניה

כבדה בקרח

ואמרו עמי

אמי

אמי

You are silent.

But our mother used to light
a candle for the saving of her soul
every day.

The candles ran out in the ghetto, and the
oxygen
in the bunker.

My mother kindled her soul
on all the seas.

Our mother mourned a daughter
who never came into the world.
From 1940 to 1948. The rest of her sons were cut
down,
and she lamented them,
and she mourned my little sister
who never came into the world.

— You who saw

everything.

You who saw us,
mother!

How mourn to our faces
someone

who never came into the world?

And mother stared at me for a while.
And she stared at me for a long while.
Until her lips parted to speak,
and she said, my son
— she was not privileged to see
the light of the day.

And she came close.
And she prepared the candle.
And her hand was holding
another wick.

no one will carry my mother's bier with me
no one will come close to my mother's bier with me
come to the vast plains
lead your eyes to the white river
it scoops out its channel and shoves
like the prow of a heavy
ship in the ice
and say with me
imi
imi